

jongeren op gezond gewicht

Lochem

Datum: 10-07-2018

jongeren op
gezond gewicht

Lochem

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding	3
2. Terugblik JOGG Fase 1	5
3. Doelgroep	5
3.1 kinderen van 0 tot 4 jaar en hun ouders.....	5
3.2 Kinderen van 4 tot 12 jaar en hun ouders	5
3.3 12-plussers	5
3.4 Focusgebied	6
4. Doelstellingen	7
4.1 Hoofddoelstelling.....	7
4.2 Subdoelstellingen.....	7
Outcome Doelen	7
Procesdoelen.....	8
4.3 Randvoorwaarden.....	9
5. Organisatiestructuur	10
5.1 Regionale samenwerking	10
5.2 Lokale samenwerking.....	10
6. Netwerkanalyse	12
Bijlagen	15
Bijlage 1. Resultaten JOGG-Lochem 2015-2017	15
Bijlage 2. JOGG-Pijlers	17
Bijlage 3. OUTCome en Procesdoelen.....	18
Bijlage 4. Resultaten Kindermonitor 2017 Gemeente Lochem	36

1. INLEIDING

De gemeente Lochem maakt zich hard voor het voorkomen en verminderen van overgewicht bij kinderen en jongeren. Eind 2014 heeft zij ervoor gekozen om de JOGG-aanpak in te zetten. JOGG staat voor Jongeren Op Gezond Gewicht en biedt een lokale, bewezen effectieve aanpak waarin bestaande interventies en activiteiten in Lochem zijn in te passen. Het betreft een 'community'-aanpak, waarbij iedereen in een stad, dorp of wijk zich inzet om gezond eten en bewegen voor kinderen gemakkelijk en aantrekkelijk te maken. JOGG is een programmatische aanpak en plaatst dat wat in de gemeente al wordt gedaan in een breder kader. Het dient als een paraplu en zorgt voor samenhang tussen alle verschillende interventies en activiteiten. Hierdoor kunnen we meer bereiken voor en met de jeugd.

De gemeente Lochem vindt het belangrijk dat kinderen gezond kunnen opgroeien in de gemeente en een gezonde leefstijl ontwikkelen. Niet alleen om gezondheidsproblemen, zoals hart- en vaatziekten, diabetes en bepaalde vormen van kanker, in de toekomst te voorkomen, maar ook om een kind nu al een goede basis voor de toekomst te geven. Kinderen met een gezond gewicht zitten namelijk beter in hun vel, worden doorgaans minder gepest en hebben meer zelfvertrouwen dan kinderen met overgewicht of obesitas. Het bevorderen van het maken van gezonde keuzes ten aanzien van een 'gezond gewicht' bij kinderen wordt daarom nagestreefd vanuit de gemeente Lochem. Ook in de gemeente Lochem valt winst te behalen als het gaat om overgewicht bij kinderen en jongeren. Uit cijfers van de GGD blijkt dat 11% van de Lochemse 5 tot 14-jarigen overgewicht of ernstig overgewicht heeft. In bijlage 1 is de infographic met cijfers te vinden. Deze infographic geeft een mooie weergave van de huidige stand van zaken. Echter zijn hierin geen cijfers weergegeven van de leeftijdsgroep 15 t/m 19 jaar.

Recente GGD cijfers laten de volgende cijfers zien voor Lochem omtrent overgewicht:

Leeftijd	Overgewicht	Overgewicht
	Schooljaar	Schooljaar
	2012/2013 (%)	2016/2017 (%)
5/6 jaar	8	13
9/10/11 jaar	13	11
12/13/14 jaar	16	9*

**significante daling*

JOGG Lochem heeft zich in de periode 2014-2017 vooral ingezet op jongeren uit de bovenbouwgroepen van het primair onderwijs. Bij deze groep zien we dan ook een daling in overgewicht. Bij de 12/13/14 jarigen zien we zelfs een significante daling. Deze daling willen wij verder doorzetten. Daarnaast willen wij in de komende JOGG periode ook meer inzetten op het voorkomen en verminderen van overgewicht bij de andere leeftijdsgroepen.

De JOGG-regisseur stelt samen met anderen de vorm en inhoud op van de lokale JOGG-aanpak. De JOGG-regisseur wordt daarbij ondersteund door de beleidsmedewerkers Sport en Volksgezondheid van gemeente Lochem en het landelijk JOGG-bureau. Politiek opdrachtgever voor het project is de wethouder Volksgezondheid, ambtelijk opdrachtgever is het hoofd van afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling (MO).

Gemeente Lochem, partners, organisaties en instellingen die invloed hebben op de leefomgeving en ontwikkeling van het kind, hebben één doel voor ogen: met elkaar willen we meer jongeren op gezond gewicht krijgen. In dit plan van aanpak omschrijven we hoe we dit willen doen. We omschrijven de doelen en groepen die we willen bereiken voor de komende drie jaar, de wijze waarop we dit oppakken en wie we daarvoor nodig hebben. We beschouwen het plan van aanpak als een groeidocument.

Achter de JOGG-aanpak schuilt een gedegen, strategisch programma aan de hand van 5 pijlers. Met deze 5 JOGG-pijlers creëren we voor onze gemeente de voorwaarden voor succes van onze lokale initiatieven. Deze pijlers zijn;

- Politiek-Bestuurlijk Draagvlak
- Publiek-Private Samenwerking
- Sociale Marketing
- Monitoring & Evaluatie
- Verbinding Preventie en Zorg

In bijlage 2 worden deze pijlers verder toegelicht.

2. TERUGBLIK JOGG FASE 1

In de infographic in bijlage 1 is weergegeven wat de resultaten waren in 2013 en hoe het is in 2017. Met name wat betreft het eten van fruit en groente en water drinken laat een positieve ontwikkeling zien. Ook de activiteiten gericht op BOFFT-thema's, doelgroepen en JOGG-pijlers zijn hier in cijfers weergegeven. In bijlage 3 wordt, naast de doelen, beschreven wat er in JOGG fase 1 gedaan is en hoe de nieuwste resultaten zich verhouden ten opzichte van begin JOGG fase 1. We kijken in bijlage 3 terug op de belangrijkste resultaten en activiteiten.

3. DOELGROEP

De JOGG-aanpak in gemeente Lochem richt zich op kinderen en jongeren van 0 tot 19 jaar en hun omgeving (ouders, school, fysieke omgeving etc.). Dit is besloten in samenspraak met de gemeente Lochem en overige partners. Om ervoor te zorgen dat de boodschap die gecommuniceerd moet worden beter aankomt is er gesegmenteerd in drie leeftijdsgroepen. Er is in de gemeente Lochem niet specifiek voor één leeftijdsgroep of kern gekozen, omdat uit de cijfers blijkt dat er geen grote verschillen in overgewicht zijn tussen de leeftijdsgroepen en tussen de kernen. In de regisserende rol zal de JOGG-regisseur wel goed rekening houden met de cijfers per kern ten aanzien van bewegen, het drinken van water, het eten van groente en het eten van fruit.

3.1 KINDEREN VAN 0 TOT 4 JAAR EN HUN OUDERS

Hoewel er van overgewicht op zo'n jonge leeftijd vaak nog geen sprake is, wordt er in deze jonge jaren wel een basis gelegd voor de toekomst. Professionals uit het werkveld geven aan dat kennis van ouders, met name op het gebied van voeding, verbeterd kan worden. Er is veel energie en interesse bij de lokale kinderdagverblijven om hiermee aan de slag te gaan. Zij willen een gezonde leefomgeving voor het kind creëren en hier wil JOGG-Lochem graag op aansluiten. Jonge kinderen van 0-4 jaar worden voornamelijk bereikt via de kinderopvangorganisaties, Yunio en het B-fit programma.

3.2 KINDEREN VAN 4 TOT 12 JAAR EN HUN OUDERS

Uit overleg met team Jeugd van Stichting Welzijn Lochem, afstemming met beleidsmedewerker Sport en Landelijk JOGG-coaches werd duidelijk dat we ons vooral op de jongste doelgroep willen richten, omdat deze doelgroep nog goed beïnvloedbaar en te bereiken is. Verder kan de kennis over gezonde voeding van de ouders nog vergroot worden. In nauwe samenspraak met de brede school coördinator en de adviseur Gezonde School van de GGD worden basisscholen zoveel mogelijk gestimuleerd om gezond schoolbeleid vast te stellen en hierop programma's te formuleren. Kinderen van 4-12 jaar worden voornamelijk bereikt via het basisonderwijs.

3.3 12-PLUSSERS

Deze doelgroep willen we vooral bereiken via het Staring College (voortgezet onderwijs Lochem) en de sportverenigingen. In 2017 heeft het Staring College het officiële predicaat 'Gezonde School' toegekend gekregen. Dat betekent dat het Staring College zich inzet voor een gezonde omgeving van hun leerlingen. Door middel van verschillende campagnes van het JOGG worden ze in dit doel ondersteund.

Om de gezondheidsprogramma's binnen het basisonderwijs en voortgezet onderwijs verder vorm te geven is er een werkgroep Gezonde School. De adviseur Gezonde School, vertegenwoordigers van de scholen, jeugdarts, beleidsmedewerker Volksgezondheid en de JOGG-regisseur maken deel uit van deze werkgroep. De werkgroep komt zo'n twee keer per jaar bijeen om mee te denken, activiteiten op te zetten en uit te rollen in de omgeving van de 12-plussers.

Binnen de sportverenigingen gaan we inzetten op een verandering in het kantine-assortiment en het behalen van het Team:Fit certificaat.

3.4 FOCUSGEBIED

Er wordt bij het uitvoeren van de aanpak gekeken naar de actuele cijfers op het gebied van overgewicht, voeding, bewegen en fitheid in de verschillende kernen/wijken/basisscholen. De uitkomsten van de Kindermonitor, EMOVO en de euro-fittest zijn hierin leidend.

Als blijkt dat er in een bepaalde kern/wijk of op een bepaalde school slecht wordt gescoord op een thema of onderdeel, zal daar meer de focus liggen met bijvoorbeeld de Watercampagne, Buitenspeelcampagne, Groentecampagne of andere activiteiten. Zo kan er in één (of meerdere) kern(en) slecht gescoord worden op water drinken. In deze kern(en) wordt er dan meer focus gelegd op dit thema. Alle kernen kunnen meedoen met activiteiten die JOGG-Lochem en betrokken partners organiseren. Alle basisscholen kunnen zich immers via het Brede Schoolprogramma aanmelden voor het JOGG-aanbod. De JOGG-regisseur speelt echter een actieve rol richting de kernen die het meeste aandacht vereisen op bepaalde thema's.

Samenwerkingspartners zoals scholen, kinderopvangorganisaties of (sport)verenigingen zullen dan ook geadviseerd worden om aandacht te schenken aan bepaalde thema's.

In bijlage 4 zijn alle cijfers per kern weergegeven. Uit deze cijfers op wijkniveau (postcodegebieden) valt het volgende op:

- **Eefde:** Kind beweegt minimaal 7 uur per week van 87% in 2013 naar 70% in 2017. Ook ten opzichte van regio lager percentage.
- **Gorsse:** Kind beweegt minimaal 7 uur per week van 87% in 2013 naar 79% in 2017. Ten opzichte van regio gelijk.
- **Lochem:** Kind zit dagelijks minder dan 2 uur achter een beeldscherm van 71% in 2013 naar 60% in 2017. Ook ten opzichte van regio lager percentage.
- **Laren:** Kind beweegt minimaal 7 uur per week van 89% in 2013 naar 71% in 2017. Lager percentage dan gemiddeld in de regio.
- **Laren:** kind drinkt dagelijks maximaal 2 zoete drankjes in 2017 70%. Lager percentage dan gemiddeld in de regio (77%).

Dit betekent dat deze thema's in deze kernen extra aandacht krijgen. Scholen, kinderopvangorganisaties en andere betrokken partijen in de desbetreffende kernen worden gestimuleerd om met de genoemde thema's aan de slag te gaan. Hierin heeft JOGG-Lochem een regisserende rol.

4. DOELSTELLINGEN

In dit hoofdstuk worden de hoofddoelstelling en onderliggende outcome- en procesdoelen beschreven. In bijlage 3 worden de doelen onderbouwd (wat is gedaan in JOGG fase 1 en wat is de huidige situatie) en wordt aangegeven hoe onderstaande doelen worden bereikt en gemeten in JOGG fase 2. De beschikbaarheid van de resultaten uit de kindermontor lopen niet parallel met de JOGG-periode. De cijfers van de EMOVO en euro-fittest lopen wel parallel met de JOGG-periode.

4.1 HOOFDDOELSTELLING

- 1. Het percentage kinderen en jongeren 0 – 19 jaar met overgewicht neemt in de periode 2018 – 2020 met minimaal 1%-punt af.**

4.2 SUBDOELSTELLINGEN

Onderstaande doelstellingen dragen bij aan het behalen van de hoofddoelstelling, er wordt onderscheid gemaakt tussen outcome- en procesdoelen.

OUTCOME DOELEN

2. Het percentage kinderen en jongeren dat dagelijks fruit eet, blijft gelijk of neemt (verder) toe in de periode 2018-2020.
3. Het percentage kinderen en jongeren dat dagelijks groente eet, neemt toe in de periode 2018-2020.
4. Het percentage kinderen en jongeren dat dagelijks een of meer glazen water drinkt in plaats van zoete drankjes blijft gelijk of neemt (verder) toe in de periode 2018-2020.
5. Het percentage kinderen en jongeren dat voldoet aan de beweegrichtlijnen 2017 neemt toe in de periode 2018-2020.¹
6. Het percentage kinderen en jongeren uit groep 6 dat gemiddeld goed scoort tijdens de euro-fittest neemt toe in de periode 2018-2020.²

¹ Volgens de nieuwe beweegrichtlijnen zouden volwassenen wekelijks ten minste twee en een half uur matig intensief moeten bewegen en kinderen dagelijks minstens een uur. Ook worden voor beide groepen spier- en botversterkende activiteiten aanbevolen. Dit alles verlaagt het risico op chronische ziekten als diabetes en hart- en vaatziekten, en depressieve symptomen en, bij ouderen, botbreuken. De Gezondheidsraad adviseert de minister van VWS om te stimuleren dat mensen blijvend meer bewegen en minder stilzitten.

² Met de euro-fittest wordt de fitheid van kinderen (groep 5 t/m 8) in beeld gebracht aan de hand van testen op coördinatie, balans, lenigheid, sprongkracht, knijpkracht, rompkraft, sprintvermogen en uithoudingsvermogen.

PROCESDOELEN

School en kinderopvang

7. In samenwerking met de Gezonde School, Stichting Welzijn Lochem, scholen, kinderopvang en andere samenwerkingspartners worden er voorlichtingen gegeven op het gebied van gezonde voeding aan ouders. In de periode 2018-2020 is het streven om op elke basisschool jaarlijks minimaal één JOGG-thema aanbod te laten komen in de vorm van campagnes, voorlichtingen of door samenwerkingspartners.
8. Docenten, pedagogisch medewerkers en andere opvoedkundigen worden in overleggen door de JOGG-regisseur allemaal gestimuleerd om structureel en incidenteel met de JOGG gezondheidsthema's (bijv. stimuleren water drinken) aan de slag te gaan. In de periode 2018-2020 zijn per jaar minimaal 6 overleggen met docenten, pedagogisch medewerkers of andere opvoedkundigen.
9. Tenminste 5 scholen hebben in 2020 een Gezonde School Vignet op het gebied van Voeding en Sport & Bewegen.
10. Minimaal 5 kinderopvangorganisaties (waar mogelijk meerdere locaties) hebben in de JOGG-periode 2018-2020 een programma geïmplementeerd gericht op een gezonde leefstijl van de kinderen, waarbij getracht is dit een structureel karakter te geven. Het eten van fruit, het drinken van water en bewegen heeft hierin expliciet aandacht.
11. Euro-fittest wordt door de groepen 6 van alle 16 basisscholen vanaf schooljaar 2018/2019 jaarlijks afgenomen. Daarnaast is het streven om zoveel mogelijk groepen 5, 7 en 8 te laten participeren met de euro-fittest.
12. Kinderen of groepen van kinderen (bijv. een hele schoolklas) die slecht scoren op (onderdelen van) de euro-fittest krijgen een interventie aangeboden om hun vaardigheden op deze slecht scorende onderdelen van de euro-fittest te verbeteren.

Sportvereniging

13. Gedurende de JOGG-periode 2018-2020 hebben minimaal 3 sportverenigingen een Team:Fit certificaat behaald. Zij hebben minimaal de status 'brons'.³ Het streven is om in dezelfde periode naast 3 behaalde certificaten ook 3 sportverenigingen enthousiast te krijgen om met Team:Fit aan de slag te gaan.

³ Met Brons biedt een vereniging in elke productgroep minimaal 1 betere keuze aan. Bijvoorbeeld naast frisdrank ook thee en water. Ook betere opties krijgen een prominente plaats. Het drinken van water wordt gestimuleerd en het wordt vereeuwigd via beleid, maar ook via de website en drukwerk van de club.

4.3 RANDVOORWAARDEN

Met onderstaande doelen op de JOGG-pijlers (zie voor een uitleg van de JOGG-pijlers bijlage 2) creëren we de randvoorwaarden voor succes van onze lokale initiatieven.

14. Politiek-bestuurlijk draagvlak

Voor politiek-bestuurlijk draagvlak is het streven om te voldoen aan onderstaande randvoorwaarden:

- Het college van B&W en de gemeenteraad worden jaarlijks geïnformeerd over JOGG.
- Wethouder en burgemeester worden actief betrokken bij JOGG-campagnes.
- De direct betrokken beleidsmedewerker en de JOGG-regisseur overleggen met verschillende beleidsterreinen omtrent de fitheid en (preventie) van overgewicht onder kinderen en hun omgeving. Het streven is dat beleidsmedewerkers vanuit hun eigen discipline actief betrokken zijn bij de lokale JOGG-aanpak. Andere beleidsterreinen hebben JOGG/Gezondheid opgenomen in hun beleid, waarbij beleidsmatige inbedding het uiteindelijke doel is.

15. Publiek-private samenwerking

- Met de GGD worden de afspraken omtrent de samenwerking euro-fittest geborgd.
- Met het bedrijf Friesland Campina worden meerjarige samenwerkingsafspraken gemaakt in de vorm van mensen, middelen, munten, massa en/of media. Denk hierbij aan ondersteuning van campagnes op scholen of kinderopvang, opzetten van speeltuinen of het financieel ondersteunen van een traject als ZorgSamen.⁴
- Het aantal partners dat actief betrokken is bij JOGG groeit ieder jaar.

16. Sociale marketing

- Kinderen en jongeren van 0 t/m 19 jaar, hun ouders en opvoedkundigen worden betrokken bij de ontwikkeling van campagnes en de keuze van activiteiten/interventies.
- Er wordt onderzoek gedaan onder sportverenigingen over o.a. het welbevinden van de jeugdleden.

17. Verbinding preventie en zorg

- De werkgroep VPZ wordt gecontinueerd om signaleringen, diagnostiek, behandelingen en effecten van ZorgSamen verder te ontwikkelen. De werkgroep overlegt minimaal 3x per jaar.
- Er is in de komende JOGG-fase meer duidelijk over de financiële borging van ZorgSamen.
- De plannen in het VPZ-document worden in de periode 2018-2020 omgezet in concrete acties.⁵

⁴ In Lochem bestaat een 1e lijns-netwerk, de vereniging ZorgSamen (www.zorgsamen.com). Zorgsamen heeft als doel om "de eerstelijnszorg in Lochem te verbeteren door iets te doen aan de versnippering in het zorgaanbod. ZorgSamen streeft naar betere lokale samenwerking en toegankelijkheid". Hierin zitten onder andere huisartsen, diëtisten, fysiotherapeuten, psychologen, etc.

⁵ Voor de pijler VPZ is in de eerste fase van JOGG Lochem een werkgroep opgericht die aan de slag is gegaan met de ketensamenwerking van partners en partijen die zich bezig houden met preventie en zorg rondom gezond gewicht voor kinderen. In het VPZ-document worden de doelen, de ketensamenwerking en afspraken toegelicht.

18. Wetenschappelijke begeleiding en evaluatie

De JOGG-aanpak wordt gemonitord en geëvalueerd op proces en effect:

- Ieder kwartaal wordt de procesevaluatie (activiteitenmonitor) en kwartaalrapportage bijgewerkt door de JOGG-regisseur.
- Cijfers van de euro-fittest (fysieke fitheid, BMI) worden jaarlijks verwerkt, geanalyseerd en besproken met de groepsleerkrachten.
- Cijfers van de GGD op het gebied van overgewicht, voeding en bewegen (Kindermonitor en EMOVO) worden gebruikt om te bepalen in welke kernen er aandacht is vereist op de bepaalde gezondheidsthema's.

5. ORGANISATIESTRUCTUUR

5.1 REGIONALE SAMENWERKING

In de 2e fase zullen de JOGG-regisseurs van gemeente Lochem, Apeldoorn, Brummen, Hattem, Voorst en Epe één keer per kwartaal elkaar ontmoeten en kennis uitwisselen. Een ieder deelt op een voor hem/haar geschikt moment het lokale JOGG plan van aanpak.

5.2 LOKALE SAMENWERKING

Gemeente Lochem

Al vanaf het begin zijn een aantal medewerkers binnen de gemeente nauw betrokken bij JOGG. Het gaat om: de beleidsmedewerker volksgezondheid, de beleidsmedewerker sport, beleidsmedewerker jeugd, beleidsmedewerker ruimtelijke ontwikkeling, beleidsmedewerker participatie, de communicatieadviseur, de bedrijvencontactfunctionaris, de CJG-coördinator en de wethouder volksgezondheid. Het is van belang om ook met medewerkers van andere beleidsterreinen afstemming te zoeken. Zo kunnen vanuit andere beleidsterreinen ook initiatieven worden ontplooid die ten goede komen aan de lokale JOGG-aanpak. Met beleidsterreinen: onderwijs, ruimte en wonen, verkeer, toerisme en recreatie, economie, veiligheid en financiën/sociale voorzieningen zijn er mogelijke samenwerkingen.

Lokale Stuurgroep

In de stuurgroep zitten, naast de wethouder volksgezondheid en JOGG-regisseur, maatschappelijke partners die vanuit eigen kennis en vakgebied kunnen meedenken en adviseren over de JOGG-aanpak in Lochem. Van de leden van de stuurgroep wordt verwacht dat zij optreden als ambassadeur van de JOGG-aanpak en waar mogelijk dit uitdragen in het netwerk. De exacte samenstelling en de taak van de stuurgroep moet nog nader worden ingevuld, maar dit zal zich naar alle waarschijnlijkheid richten op de voortgang en de koers van de JOGG-aanpak in Lochem. Bij partners die deelnemen in de stuurgroep kan gedacht worden aan GGD, onderwijs, kinderopvang, Friesland Campina en gemeente.

Werkgroep verbinding preventie en zorg (VPZ)

Binnen het JOGG-project hebben we een werkgroep gevormd met een vertegenwoordiger van ZorgSamen, de jeugdarts, een vertegenwoordiger van Caransscoop, de JOGG-regisseur en de beleidsadviseur volksgezondheid. Op deze manier zijn er korte lijnen met ZorgSamen en wordt de pijler verbinding preventie en zorg verder vormgegeven. ZorgSamen heeft projectgelden ontvangen van zorgverzekeraar Menzis voor het ontwikkelen van zorgpaden. Eén daarvan betreft het Zorgpad Obesitas

bij 4- tot 19-jarigen. Ook streeft ZorgSamen naar het optimaliseren van de zorgpaden en het realiseren van een ketenaanpak.

Ook is Yunio (het consultatiebureau) betrokken bij deze werkgroep om de doelgroep 0-4 jaar te borgen. Daarnaast zal er vanuit deze werkgroep aandacht zijn voor de preventieve kant van overgewicht en obesitas bij alle kinderen en jongeren van 0-19 jaar.

Werkgroep Gezonde School

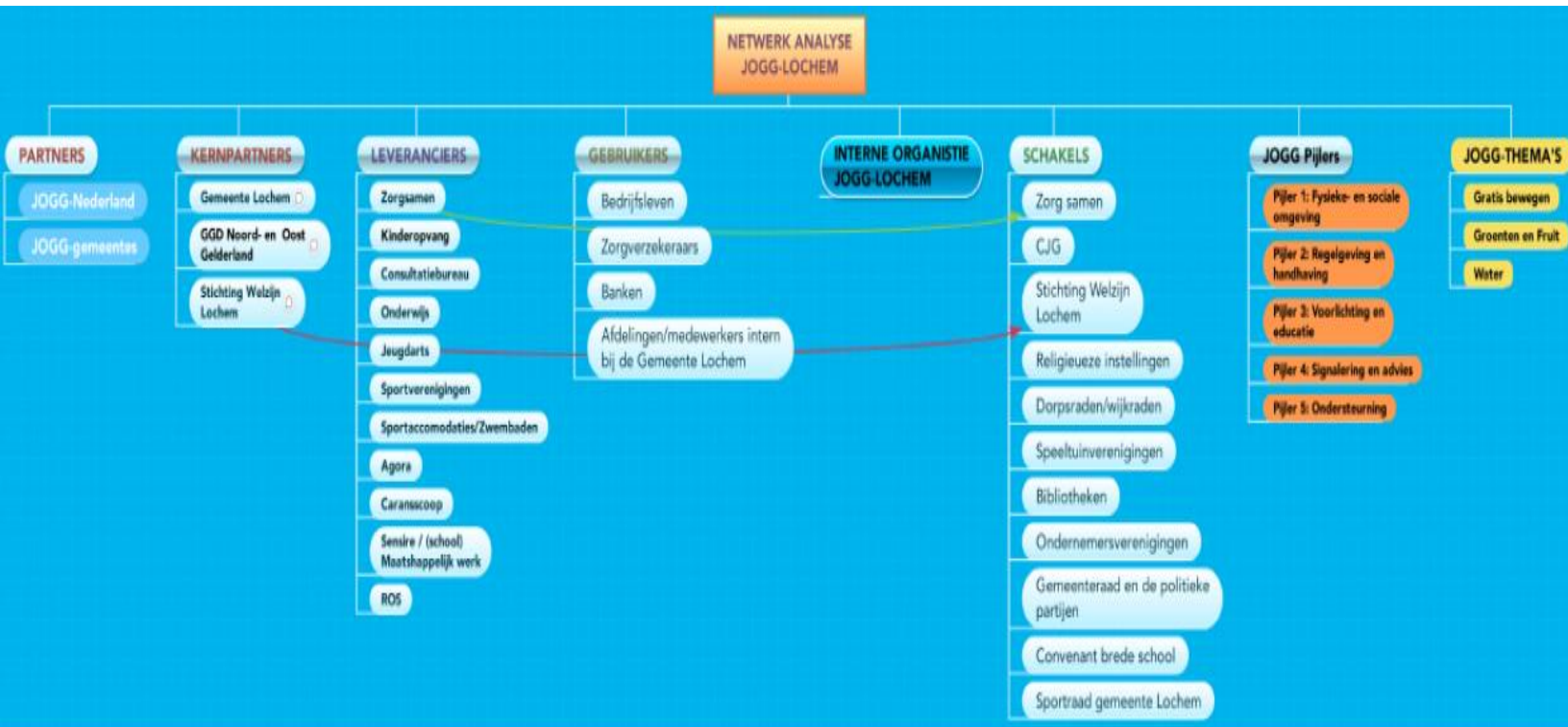
Om de gezondheidsprogramma's binnen het basisonderwijs en voortgezet onderwijs verder vorm te geven, hebben we de werkgroep Gezonde School opgericht. De adviseur Gezonde School, beleidsmedewerker volksgezondheid, vertegenwoordigers van de scholen, een jeugdarts en de JOGG-regisseur maken deel uit van deze werkgroep.

Werkplek

Het streven is om elk kalenderjaar activiteiten te ondernemen rondom vitaliteit richting medewerkers en bij partners of gebruikers (stimuleren traplopen, lunchwandelen, actieve werkplekken, staand vergaderen, gezonde kantine, etc.). Op deze manier is een gezonde leefstijl ook binnen de uitvoerende en betrokken organisaties een belangrijk uitgangspunt.

6. NETWERKANALYSE

De netwerkanalyse brengt in kaart welke actoren (mogelijk) betrokken (willen) zijn bij het initiatief JOGG Lochem en welke positie zij daarin innemen.

Afbeelding 1: netwerkanalyse

Partners: De meest belangrijke partners, die het initiatief JOGG in de gemeente Lochem dragen, zijn;

- Gemeente Lochem
- GGD Noord- en Oost Gelderland
- Stichting Welzijn Lochem (SWL)

We gaan er vanuit dat deze 3 partners de drijvende krachten zijn achter JOGG Lochem en het initiatief uitdragen. Zij doen er alles aan om JOGG Lochem zichtbaar te maken, te realiseren en zelf een voorbeeld te zijn.

Schakels: Schakels leggen relaties en maken verbindingen met andere netwerken voor het JOGG. Een schakel zorgt voor verbinding met de leveranciers en de gebruikers.

Huidige schakels zijn:

- Werkgroep ZorgSamen
- Werkgroep Gezonde School
- Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG)
- Stichting Welzijn Lochem; de jongerenwerkers, opbouwwerk, sportcoach en de Brede School coördinator
- De Speeltuinverenigingen via opbouwwerk
- De bibliotheken
- De Gemeenteraad en de Politieke partijen in de gemeente Lochem
- Brede School / Combinatiefunctionarissen
- Sportraad gemeente Lochem

Potentiele schakels zijn:

- Religieuze instellingen, zoals kerken en de moskee in Lochem
- De Dorpsraden en wijkraden
- Ondernemersverenigingen

Leveranciers: Een leverancier heeft iets dat nodig is voor het JOGG Lochem. Iedere betrokkene levert een bijdrage aan het netwerk, daarnaast zijn er specialistische bijdragen. Betrokkenen leveren aan wat nodig is om het doel te bereiken.

Huidige leveranciers:

- Kinderopvang
- Onderwijs
- Jeugdarts / Schoolarts
- Sportverenigingen
- Sportaccommodaties / Zwembaden
- Caransscoop
- Team:Fit
- Yunio
- Gezonde School adviseur
- Zorg Samen: 1e lijns-zorgprofessionals zoals: Fysiotherapeut, Logopedist, Diëtist, Huisartsen, Psycholoog, Verpleegkundige, Podotherapeut, Orthopedagoog, Ergotherapeut, Socioloog etc. Alle betrokkenen hebben minimaal de positie van gebruiker en leverancier.

Potentiele leveranciers

- Agora
- Sensire

Gebruikers: Een gebruiker kan profiteren van JOGG Lochem. Iedere betrokkene in de netwerkanalyse is een gebruiker van het netwerk.

- **Het bedrijfsleven (huidige gebruikers)**
 - Albert Heijn in Lochem (incidenteel)
 - Rosti Mepal (korting)
- **Het bedrijfsleven (potentiele gebruiker)**
 - JUMBO in Lochem en Gorssel
 - Friesland Campina (staan open voor samenwerking)
 - NIJHA
 - Yalp
 - For Farmers
- **Zorgverkeeraars (potentiele gebruikers)**
 - Unive Oost
 - Salland Verzekeringen
 - Menzis
- **Banken (potentiele gebruikers)**
 - Rabobank (sponsoringsfonds)
 - Fonds 1819 (SNS Fonds).
- **Afdelingen / medewerkers intern bij de Gemeente Lochem (huidige gebruikers)**
 - Bedrijfscontactfunctionaris
 - Maatschappelijke ontwikkeling (o.a. volksgezondheid, sport/speelruimte, CJG)
 - Ruimtelijke Ontwikkeling
 - Communicatie

BIJLAGEN

BIJLAGE 1. RESULTATEN JOGG-LOCHEM 2015-2017

"Gewoon, Gezond Gewicht!"

Resultaten 2015-2017 JOGG Lochem

OVERGEWICHT

jongeren op
gezond gewicht

GEG-GEBIED
LOCHEM

2013	2017
13%	11%
13%	11%

kind heeft overgewicht (5-14 jaar)

GEG-GEBIED
LOCHEM

2013	2017
55%	69%
56%	72%

kind eet dagelijks fruit (0-12 jaar)

2013	2017
40%	45%
47%	49%

kind eet dagelijks groente (0-12 jaar)

2013	2017
63%	78%
67%	77%

kind drinkt dagelijks max. 2 zoete drankjes (0-12 jaar)

VOEDING

BEWEGING

2013	2017
83%	81%
86%	81%

kind beweegt wekelijks meer dan 7 uur (4-12 jaar)

2013	2017
70%	72%
67%	70%

kind zit dagelijks max. 2 uur achter beeldscherm (0-12 jaar)

GEG-GEBIED
LOCHEM

2013	2017
50%	54%
57%	55%

ouder stimuleert kind (bijna) elke dag om buiten te spelen (0-12 jaar)

2013	2017
71%	64%
70%	63%

ouder stimuleert kind om lopend of fietsend naar school te gaan (4-12 jaar)

2013	2017
49%	69%
51%	67%

ouder vindt max. 2 zoete drankjes per dag acceptabel (0-12 jaar)

OPVOEDING

GEG-gebied = JOGG-gebieden van Apeldoorn, Brummen, Hattum, Lochem en Voorst.

😊 Doel behaald. Percentage is in 2017 significant hoger dan in 2013.

😞 Doel niet behaald. Percentage is in 2017 significant lager dan in 2013.

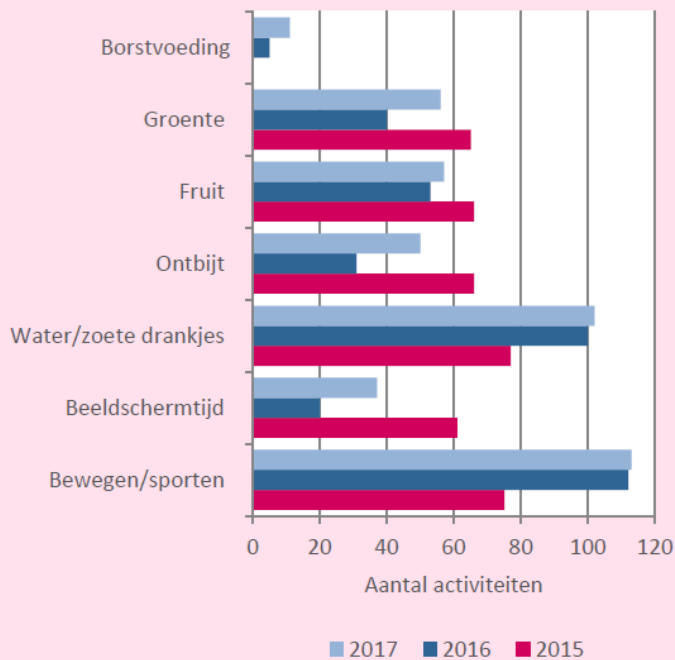
Bron:
Evaluatie "Gewoon, Gezond Gewicht!"
Evaluatiebureau Publieke Gezondheid
(juni 2018)

jongeren op
gezond gewicht

Lochem

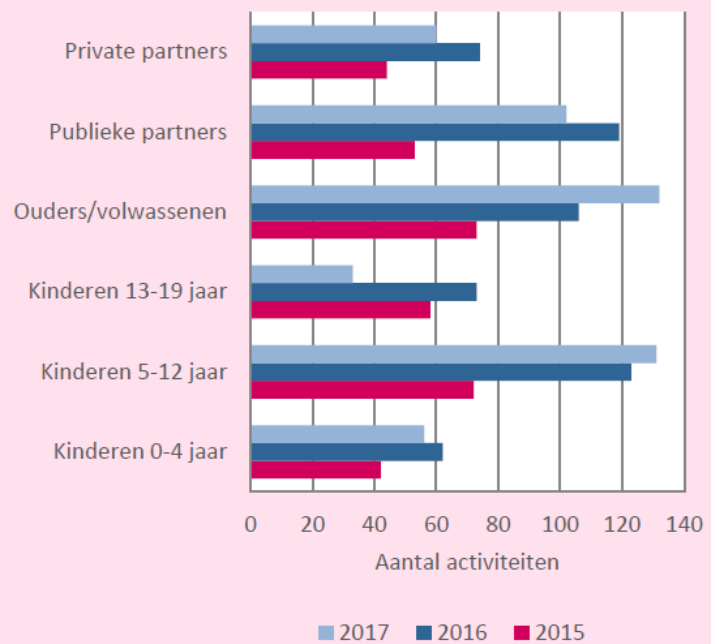
1. B. Aantal activiteiten gericht op BOFFT-thema's 2015-2017

Fig 1: Activiteiten gericht op BOFFT-thema's
(Er zijn meerdere thema's per activiteit mogelijk)

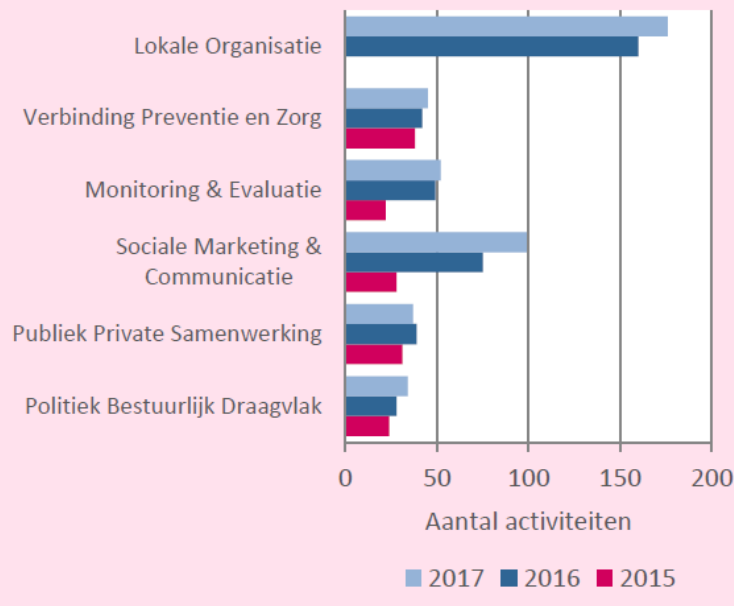
1. C. Aantal activiteiten gericht op doelgroepen 2015-2017

Fig 2: Activiteiten gericht op doelgroepen
(Er zijn meerdere doelgroepen per activiteit mogelijk)

1. D. Aantal activiteiten gericht op JOGG-Pijlers 2015-2017

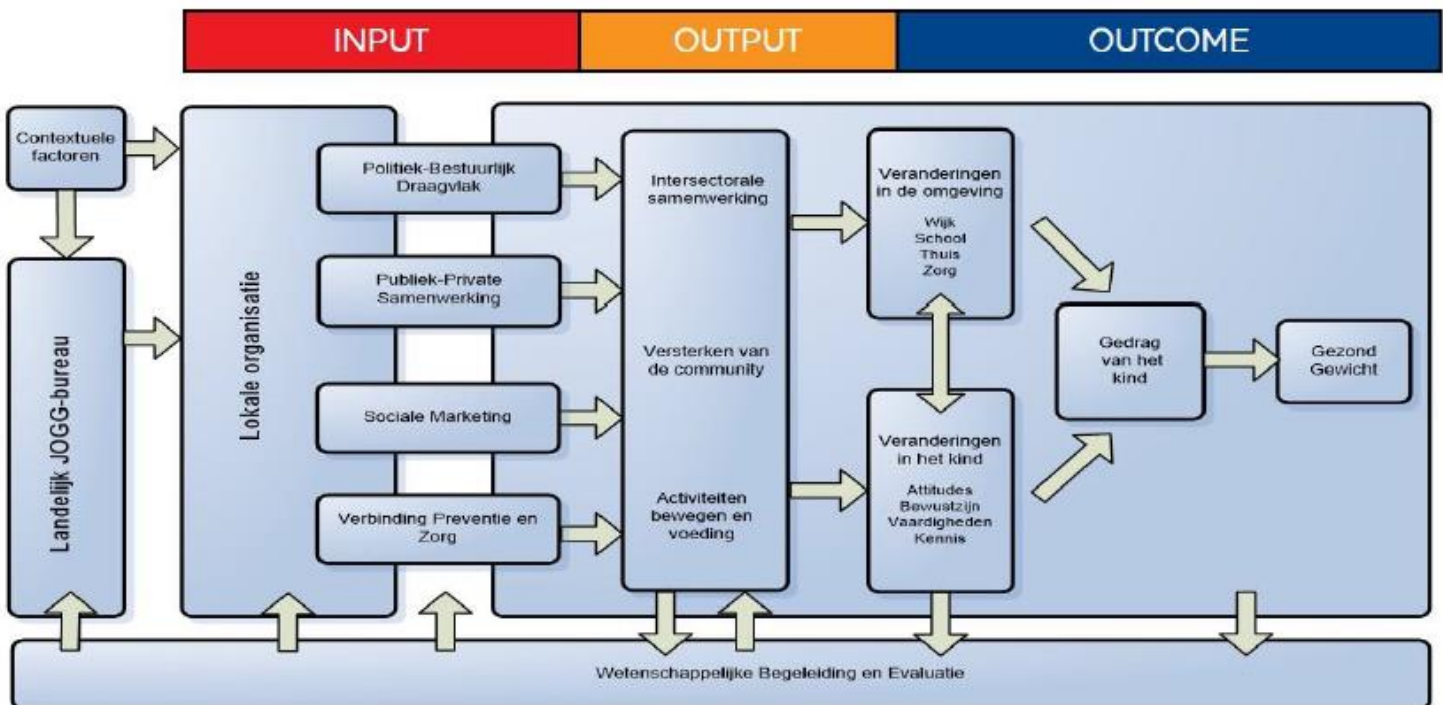
Fig 3: Activiteiten gericht op JOGG-Pijlers
(Er zijn meerdere pijlers per activiteit mogelijk)

BIJLAGE 2. JOGG-PIJLERS

Achter de JOGG-aanpak schuilt een gedegen, strategisch programma. Met de 5 JOGG-pijlers creëren we voor onze gemeente de voorwaarden voor succes van onze lokale initiatieven. Hieronder volgt een beschrijving van de JOGG-pijlers. Deze vijf pijlers vormen, volgens het principe van het JOGG-model, de fundering voor een integrale aanpak.

1. **Politiek-Bestuurlijk Draagvlak.** Gezond gewicht, als onderdeel van een gezonde leefstijl, heeft een belangrijke plaats in het collegeprogramma. Burgemeester en wethouders zijn enthousiast, bekend met en betrokken bij de JOGG-beweging. Beleid zorgt voor een vruchtbare bodem voor lokale initiatieven.
2. **Publiek-Private Samenwerking.** Lokale bedrijven worden nauw betrokken bij de JOGG-aanpak. Ze denken mee in het projectteam, leveren communicatiekracht en dragen actief en/of financieel bij aan activiteiten.
3. **Sociale Marketing.** Binnen sociale marketing leer je door onderzoek je doelgroep echt kennen. Je leert hun taal te spreken en begrijpt wat hun drijft. Dat geeft inzicht in hoe je hun gedrag duurzaam kunt veranderen. Een JOGG-gemeente past de principes van sociale marketing toe op de lokale situatie en wordt hierin ondersteund door de landelijke stichting.
4. **Monitoring & Evaluatie.** Een JOGG-gemeente gebruikt de meest effectieve interventies en meet het effect hiervan. Daarnaast wordt het proces gemeten en waar nodig bijgestuurd. Uiteraard wordt ook de BMI van de kinderen gemeten om daarvan te leren en succes aan te tonen.
5. **Verbinding Preventie en Zorg.** In een JOGG-gemeente signaleren (zorg)professionals overgewicht in een vroeg stadium. De zorg is goed op elkaar afgestemd en kinderen die zorg nodig hebben, komen direct op de juiste plek terecht.

Gebaseerd op; EPODE-model (Marije van Koperen, 2012). Environmental Research Framework for Weight Gain Prevention (Kremers, de Bruijn et al, 2006). Referentiekader (Saan en de Haes, 2005).

BIJLAGE 3. OUTCOME EN PROCESDOELEN

O U T C O M E	1 Het percentage kinderen en jongeren 0 – 19 jaar met overgewicht neemt in de periode 2018 – 2020 met minimaal 1%-punt af				
	2 Het percentage kinderen en jongeren dat dagelijks fruit eet, blijft gelijk of neemt (verder) toe in de periode 2018-2020.	3 Het percentage kinderen en jongeren dat dagelijks groente eet, is toegenomen in 2020.	4 Het percentage kinderen en jongeren dat dagelijks een of meer glazen water drinkt in plaats van gezoute drankjes blijft gelijk of neemt (verder) toe in de periode 2018-2020.	5 Het percentage kinderen en jongeren dat voldoet aan de beweegrichtlijnen 2017 neemt toe in de periode 2018-2020.	6 Het percentage kinderen en jongeren uit groep 6 dat gemiddeld goed scoort tijdens de fitklassen neemt toe in de periode 2018-2020.
	7 In samenwerking met de Gezonde School, Stichting Welzijn Lochem, scholen, kinderopvang en andere samenwerkingspartners worden er voorlichtingen gegeven op het gebied van gezonde voeding aan ouders van kinderen. In de periode 2018-2020 is het streven om op elke basisschool jaarlijks minimaal één JOGG-thema aanbod te laten komen in de vorm van campagnes, voorlichtingen of door samenwerkingspartners.				
	8 Docenten, pedagogisch medewerkers en andere opvoedkundigen worden in overleggen door de JOGG-regisseur allemaal gestimuleerd om structureel en incidenteel met de JOGG gezondheidsthema's (bijv. stimuleren water drinken) aan de slag te gaan. In de periode 2018-2020 zijn per jaar minimaal 6 overleggen met docenten, pedagogisch medewerkers of andere opvoedkundigen.				
	9 Tenminste 5 scholen hebben in 2020 een Gezonde School Vignet op het gebied van Voeding en Sport & Bewegen.				
	10 Minimaal 5 kinderopvangorganisaties (waar mogelijk meerdere locaties) hebben in de JOGG-periode een programma geïmplementeerd gericht op een gezonde leefstijl van de kinderen, waarbij getracht is dit een structureel karakter te geven. Het eten van fruit, het drinken van water en gratis bewegen heeft hierin expliciet aandacht.				
P R O C E S D O E L E N	11 Euro-fittest wordt door de groepen 6 van alle 16 basisscholen vanaf schooljaar 2018/2019 jaarlijks afgenomen. Daarnaast is het streven om zoveel mogelijk groepen 5, 7 en 8 te laten participeren met de euro-fittest.				
	12 Kinderen of groepen van kinderen (bijv. een hele schoolklas) die slecht scoren op (onderdelen van de) euro-fittest krijgen een interventie aangeboden om hun vaardigheden op deze slecht scorende onderdelen van de euro-fittest te verbeteren.				
	13 Gedurende de JOGG-periode hebben minimaal 3 sportverenigingen een Team:Fit certificaat. Zij hebben minimaal de status 'brons'. Het streven is om in 2020 naast 3 certificaten ook 3 sportverenigingen enthousiast te krijgen om met Team:Fit aan de slag te gaan.				

14 Politiek-bestuurlijk draagvlak

Voor politiek-bestuurlijk draagvlak is het streven om te voldoen aan onderstaande randvoorwaarden:

- Het college van B&W en de gemeenteraad worden jaarlijks geïnformeerd over JOGG.
- Wethouder en burgemeester worden actief betrokken bij JOGG-campagnes.
- De direct betrokken beleidsmedewerker en de JOGG-regisseur overleggen met verschillende beleidsterreinen omtrent de fitheid en (preventie) van overgewicht onder kinderen en hun omgeving. Het streven is dat beleidsmedewerkers vanuit hun eigen discipline actief betrokken zijn bij de lokale JOGG-aanpak. Andere beleidsterreinen hebben JOGG/Gezondheid opgenomen in hun beleid, waarbij beleidsmatige inbedding het uiteindelijke doel is.

15 Publiek-private samenwerking

- Met de GGD worden de afspraken omtrent de samenwerking euro-fittest geborgd.
- Met het bedrijf Friesland Campina worden meerjarige samenwerkingsafspraken gemaakt in de vorm van mensen, middelen, munten, massa en/of media. Denk hierbij aan ondersteuning van campagnes op scholen of kinderopvang, opzetten van speeltuinen of het financieel ondersteunen van een traject als ZorgSamen.
- Het aantal partners dat actief betrokken is bij JOGG groeit ieder jaar.
- Het streven is om elk kalenderjaar activiteiten rondom vitaliteit te ondernemen richting medewerkers en bij partners of gebruikers.

16 Sociale marketing

- Kinderen en jongeren van 0 t/m 19 jaar, hun ouders en opvoedkundigen worden betrokken bij de ontwikkeling van campagnes en de keuze van activiteiten/interventies.
- Er wordt onderzoek gedaan onder sportverenigingen over o.a. het welbevinden van de jeugdleden.

17 Verbinding preventie en zorg

- De werkgroep VPZ wordt gecontinueerd om signaleringen, diagnostiek, behandelingen en effecten van ZorgSamen verder te ontwikkelen. De werkgroep overlegt minimaal 3x per jaar.
- Er is in de komende JOGG-fase meer duidelijk over de financiële borging van ZorgSamen.
- De plannen in het VPZ-document worden in de periode 2018-2020 omgezet in concrete acties.

18 Wetenschappelijke begeleiding en evaluatie

De JOGG-aanpak wordt gemonitord en geëvalueerd op proces en effect:

- Ieder kwartaal wordt de procesevaluatie (activiteitenmonitor) en kwartaalrapportage bijgewerkt door de JOGG-regisseur.
- Cijfers van de euro-fittest (fysieke fitheid, BMI) worden jaarlijks verwerkt, geanalyseerd en besproken met de groepsleerkrachten.
- Cijfers van de GGD op het gebied van overgewicht, voeding en bewegen (Kindermonitor en EMOVO) worden gebruikt om te bepalen in welke kernen er aandacht is vereist op de bepaalde gezondheidsthema's.

Programmadoel (outcome)

1. Het percentage kinderen en jongeren 0 – 19 jaar met overgewicht neemt in de periode 2018 – 2020 met minimaal 1%-punt af.

Huidige situatie

In fase 1 heeft JOGG zich voornamelijk gericht op de 0-12 jarigen, waarbij vooral voor de bovenbouwgroepen campagnes zijn geweest. Het valt dan ook op dat bij de 9 tot 14-jarigen een daling in overgewicht is. Op basis van deze daling denken we dat een gemiddelde afname van 1%-punt in overgewicht realistisch is, waarbij vooral de jongste groep meer aandacht vereist in de 2^e JOGG fase.

Recente GGD cijfers laten de volgende cijfers zien voor Lochem omtrent overgewicht:

Leeftijd	Overgewicht	Overgewicht
	Schooljaar	Schooljaar
	2012/2013 (%)	2016/2017 (%)
5/6 jaar	8	13
9/10/11 jaar	13	11
12/13/14 jaar	16	9*

Er is een significante daling in overgewicht bij 12/13/14 jarigen in Lochem, geen significante verandering bij 9/10/11 jarigen en 5/6 jarigen.

Doelgroep	0 tot 19 jaar
Inspanning	Door realisatie van outcome- en procesdoelstellingen
Bewijs	BMI, percentage kinderen met overgewicht.
Methode	Kindermonitor GGD (leeftijd 0-14 jaar) EMOVO Middelbare scholieren klas 2 en 4 (leeftijd 12 - 15 jaar) Eurofittest (alle groepen 6 en zoveel mogelijk groepen 5, 7 en 8)
Verantwoordelijke	GGD en JOGG-regisseur
Planning dataverzameling	0-meting 2018 Kindermonitor 0-meting 2016 EMOVO 1-meting 2022 Kindermonitor 1-meting 2020 EMOVO Jaarlijkse BMI-metingen groepen 6 tijdens euro-fittest.

2. Het percentage kinderen en jongeren dat dagelijks fruit eet, blijft gelijk of neemt (verder) toe in de periode 2018-2020.

Wat is gedaan in JOGG fase 1:

- Drinkwatercampagne (fruitwater)
- Fruitwaterlessen
- Eu-schoolfruit op scholen
- Eten van fruit promoten tijdens sportdagen en evenementen
- Eten van fruit is opgenomen in het beleid van minstens twee scholen en minstens één kinderopvangorganisatie
- Week van de pauzehap
- Teensevent fruitsmoothies maken

Huidige situatie

- In 2013 eet 56% van de 0-12 jarigen dagelijks fruit.
- In 2017 eet 72% van de 0-12 jarigen dagelijks fruit.
- In 2015 eet 38% van de 12-plussers dagelijks fruit.

De fruitconsumptie is in 2017 ten opzichte van 2013 toegenomen onder 0-12 jarigen.

Doelgroep	0 t/m 12 jaar en 12+
Inspanning JOGG fase 2	<p>Gesprekken met schoolbesturen, B-Fit organisaties, Gezonde school Werkgroepen, Beheerders (gezondere) Sportkantines, Teensevent, (Fruit)Water promoten tijdens evenementen, DrinkWater Campagne Groep 1 en 2</p> <p>DrinkWater Campagne bovenbouw</p> <p>Regisserende rol richting kernen, waar er minder goed wordt gescoord op het eten van fruit.</p>
Bewijs	Dagelijkse fruitinname
Methode	Vragenlijst Kindermonitor Vragenlijst EMOVO
Verantwoordelijke	GGD en JOGG-regisseur
Planning dataverzameling	Resultaten Kindermonitor 2022 Resultaten EMOVO 2020

3. Het percentage kinderen en jongeren dat dagelijks groente eet, is toegenomen in 2020.

Wat is gedaan in JOGG fase 1:

- Groentecampagne op drie scholen
- Gezonde school de Nettelhorst is bezig omtrent groente eten

Huidige situatie

- In 2013 eet 47% van de 0-12 jarigen dagelijks groente.
- In 2017 eet 49% van de 0-12 jarigen dagelijks groente.

Er is geen significante verbetering. De groentecampagne is pas gestart in schooljaar 2017/2018. Verwachting is dan ook een toename in de komende jaren.

- In 2015 eet 53% van de 12 plussers dagelijks groente.

Doelgroep	0 t/m 12 jaar en 12+
Inspanning JOGG fase 2	Gesprekken met schoolbesturen, Gesprekken met B-Fit organisaties, Gezonde school Werkgroep overleggen, Gesprekken met Beheerders Sportkantines, Groente Campagne. Regisserende rol richting kernen, waar er minder goed wordt gescoord op het eten van groente.
Bewijs	Dagelijkse groente inname
Methode	Vragenlijst Kindermonitor Vragenlijst EMOVO
Verantwoordelijke	GGD en JOGG-regisseur
Planning dataverzameling	Resultaten Kindermonitor 2022 Resultaten EMOVO 2020

4. Het percentage kinderen en jongeren dat dagelijks een of meer glazen water drinkt in plaats van gezoete drankjes blijft gelijk of neemt (verder) toe in de periode 2018-2020.

Wat is gedaan in JOGG fase 1:

- Watercampagne
- Waterweek op kinderopvangorganisaties
- B-fit kinderopvangorganisaties die er mee aan de slag zijn/gaan.
- Gezonde scholen nemen het op in hun beleid.
- Drinken van water promoten tijdens sportdagen en evenementen
- Leskist Drinkwater groepen 1 en 2
- Drinkwaterlessen groepen 7 en 8
- 7dayswaterchallenge

Huidige situatie

- In 2013 drinkt 67% van de 0-12 jarigen dagelijks maximaal 2 zoete drankjes
 - In 2017 drinkt 77% van de 0-12 jarigen dagelijks maximaal 2 zoete drankjes
 - In 2013 vindt 51% van de ouders maximaal 2 zoete drankjes per dag acceptabel (0-12 jaar).
 - In 2017 vindt 67% van de ouders maximaal 2 zoete drankjes per dag acceptabel (0-12 jaar)
- Het water drinken is in 2017 ten opzichte van 2013 toegenomen onder 0-12 jarigen.

Doelgroep	0 t/m 12 jaar
Inspanning JOGG fase 2	Gesprekken met schoolbesturen, Gesprekken met B-Fit organisaties, Gezonde school Werkgroep overleggen, Gesprekken met Beheerders Sportkantines, (Fruit)Water promoten tijdens evenementen, DrinkWater Campagne Groep 1 en 2, DrinkWater Campagne bovenbouw. Regisserende rol richting kernen, waar er minder goed wordt gescoord op het drinken van water.
Bewijs	Dagelijkse inname zoete drankjes door kinderen Mate waarin ouders maximaal 2 zoete drankjes per dag acceptabel vindt
Methode	Vragenlijst Kindermonitor 2022 Vragenlijst groepsleerkrachten groep 1 en 2 (0-meting en 1-meting waterlessen groep 1 en 2).
Verantwoordelijke	GGD en JOGG-regisseur
Planning dataverzameling	Resultaten Kindermonitor 2022 Deelnemende groepen 1 en 2 worden aan het begin van watercampagne Drink Water...Heel Gewoon! (0-meting) en eind van de watercampagne (1-meting) gemeten. Scholen/groepen schrijven zich jaarlijks in via het brede school programma.

5. Het percentage kinderen en jongeren dat voldoet aan de beweegrichtlijnen 2017 neemt toe in de periode 2018-2020.

Wat is gedaan in JOGG fase 1?

- Sportdag voor groepen 6,7 en 8
- Buitenspeelcampagne
- Freerunningproject
- Euro-fittest

Huidige situatie

- In 2013 beweegt 86% van de 4-12 jarigen meer dan 7 uur per week.
 - In 2017 beweegt 81% van de 4-12 jarigen meer dan 7 uur per week.
 - In 2015 beweegt 84% van de 12 plussers meer dan 7 uur per week.
 - In 2013 stimuleert 57 % van ouders het kind om (bijna) elke dag buiten te spelen (0-12 jaar)
 - In 2017 stimuleert 55 % van ouders het kind om (bijna) elke dag buiten te spelen (0-12 jaar)
- Geen significant verschil in 2017 t.o.v. 2013 bij de 0 – 12 jarigen.

Doelgroep	4 t/m 12 jaar en 12+
Inspanning JOGG fase 2	Gratis Bewegen Campagne Ondersteunen Sportdagen Ondersteunen Buitenspeelcampagne Ondersteunen en promoten aanbod Sportcoach
Bewijs	Mate van bewegen
Methode	Vragenlijst Kindermonitor Vragenlijst EMOVO Inventarisatie deelname buitenspeelcampagne
Verantwoordelijke	GGD en JOGG-regisseur
Planning dataverzameling	Resultaten Kindermonitor 2022 Vragenlijst EMOVO 2020 Jaarlijkse buitenspeelcampagne in april 2018, april 2019 en april 2020

6. Het percentage kinderen en jongeren uit groep 6 dat gemiddeld goed scoort tijdens de fitklassen neemt toe in de periode 2018-2020.

Wat is gedaan in JOGG fase 1?:

- In schooljaar 2016/2017 deden 15 scholen mee met de fitklasse.
- In schooljaar 2017/2018 deden 10 scholen mee met de fitklasse.

Huidige situatie

Alle onderdelen van de euro-fittest zijn individueel met elkaar vergeleken. De resultaten van deze statistische vergelijkingen zijn hieronder te zien in tabel 2.

	N	1 ^e meetjaar	Std. Dev.	2 ^e meetjaar	Std. Dev.	Corr.	Sig.
Sneltikken	303	16,75	2,75	16,48	2,32	,618	0,04
Flamingo	302	1,65	1,39	1,40	1,30	,410	0,00
Sit&reach	302	25,12	6,09	24,35	3,72	,835	0,00
Verspringen	301	132	23,37	141	18,26	,661	0,00
Handknijpkracht	303	16,88	3,83	18,51	2,24	,850	0,00
Sprint	298	21,99	2,69	21,54	2,46	,558	0,00
Buikspieren	302	36,44	6,7	34,28	6,78	,423	0,00
Shuttle Run	251	4,6	2,04	5,87	1,87	,624	0,00

Tabel 2. De twee meetjaren vergeleken. In de bovenstaande tabel zijn de resultaten van de paired t-test per onderdeel zichtbaar. N=de populatie, Corr.= de correlatie, Std. Dev. = de standaard deviatie, Sig. = significantie. Sneltikken is in seconden, flamingo is in punten, sit&reach is in centimeter, verspringen is in centimeter, handknijpkracht is in kilogram, sprint is in seconden, buikspieren is in herhalingen en de shuttle run is in trappen.

In het bovenstaande tabel zijn de gemiddelde resultaten van de twee verschillende meetjaren per onderdeel af te lezen. Ook is de standaard deviatie evenals de correlatie zichtbaar. Tot slot is te zien of er een significant verschil zit tussen de twee meetjaren.

	N	Sneltikken (sec.)	Flamingo	Sit&reach (cm)	Verspringen (cm)	Handknijp (kg)	Sprint (sec)	Buikspieren (hh)	Shuttle run (trap)
8 jaar	8	19,93	2,13	26,81	130,62	15,13	22,75	30,75	5,25
9 jaar	69	17,44	1,49	26,25	134,56	15,53	22,22	32,94	5,01
10 jaar	85	17,18	1,39	24,13	137,08	17,25	21,59	33,36	5,73
11 jaar	97	15,63	1,32	24,29	143,55	20,15	21,59	35,07	5,51
12 jaar	42	14,92	1,45	21,58	153,41	22,44	20,05	37,12	7,01
13	3	15,41	2	21,66	170,00	23,60	19,02	35,67	10,66

Figuur 2.4. De gemiddelde resultaten van 2016/2017 per onderdeel per leeftijdscategorie vergeleken met de norm. Rood is kan beter, zwart is goed en groen is zeer goed.

In tabel 2.4 zijn de resultaten vanuit het schooljaar 2016/2017 vergeleken met de normwaarden. Hieruit blijkt dat er drie onderdelen zijn waarop zeer goed wordt gescoord, namelijk Buikspieren, de Flamingo test en het Sprinten. Op het onderdeel Sneltikken wordt door de leeftijdscategorie vanaf tien jaar onvoldoende gescoord. Dit geldt ook voor het onderdeel Verspringen binnen de leeftijd van tien jaar.

Doelgroep	16 groepen 6 in de gemeente Lochem.
Inspanning JOGG fase 2	Beweegimpuls in overleg met SWL en gemeente Lochem afstemmen omtrent subsidie. Het is hierin van belang om een interventie in te zetten op de onderdelen die minder goed scoren t.o.v. de normering euro-fittest. Ondersteunen inzet Sportcoach. Promoten aanbod bredeschool programma
Bewijs	Uitkomstmaten euro-fittest: balans, knijpkracht en lenigheid.
Methode	Euro-fittest
Verantwoordelijke	Sportcoach, GGD, JOGG-regisseur
Planning dataverzameling	Afname euro-fittest in 2018, 2019 en 2020 Na interventie nogmaals afname euro-fittest voor bewijs effectiviteit bij deelnemende scholen/groepen.

Procesdoelen

7. In samenwerking met de Gezonde School, Stichting Welzijn Lochem, scholen, kinderopvang en andere samenwerkingspartners worden er voorlichtingen gegeven op het gebied van gezonde voeding aan ouders. In de periode 2018-2020 is het streven om op elke basisschool jaarlijks minimaal één JOGG-thema aanbod te laten komen in de vorm van campagnes, voorlichtingen of door samenwerkingspartners.

Wat is gedaan in JOGG fase 1/Huidige situatie:

In de tabel is aangegeven wat er tot nu toe aan voorlichtingen is gedaan en welke thema's aan bod zijn gekomen in fase 1.

2015/2016	2016/2017	2017/2018
<ul style="list-style-type: none"> - Startbijeenkomst - 7 scholen; Fitklasse - 4500 opvoedkranten - 4 scholen; Drinkwatercampagne - Onderzoek ouderbetrokkenheid kinderopvang Kindercentrum - 5 scholen; Freerunningproject - scholen; Nationale Schoolontbijt - Themabijeenkomsten over Gezondere (Sport)kantines - Buitenspeelcampagne met KIDS DJ 	<ul style="list-style-type: none"> - 15 scholen; Fitklasse in samenwerking met de GGD - 5 scholen; Drinkwatercampagne - Buitenspeelcampagne op 1 school - 5 kinderopvangorganisaties; Drinkwatercampagne - 7 scholen; week van de pauzehap - scholen ontvangen EU-schoolfruit - Onderzoek gezondere sportkantines - 1^e basisschool behaald Gezonde School vignet - Staring college behaald Gezonde School vignet 	<ul style="list-style-type: none"> - 10 scholen; Fitklasse - B-fit programma voor 5 kinderopvangorganisaties - Symposium over de ketenaanpak - 3 scholen; Watercampagne - 3 scholen; Groentecampagne - 3 scholen; Gezonde school ondersteuning - Drinkwaterlessen 1 & 2 op 1 school (pilot) - Buitenspeelcampagne op 2 scholen - Bijeenkomst Team:Fit

Doelgroep 0-19 jaar

Inspanning JOGG fase 2

Fitklasse ondersteunen
 Watercampagne
 Groente campagne
 Gratis Bewegen Campagne
 Meedenken B-Fit bijeenkomsten
 Themabijeenkomst(en) over JOGG-thema's
 EU-schoolfruit promoten
 Gezonde School vignet promoten
 Team:Fit vignet promoten

Bewijs

Aantal scholen waar JOGG-thema aan bod is gekomen in vorm van campagnes, voorlichtingen of door samenwerkingspartners. Aantal kinderopvangorganisaties waar JOGG-thema aan bod is gekomen in vorm van campagnes, voorlichtingen of

	door samenwerkingspartners (zie het overzicht bij huidige situatie)
Methode	Proces monitoring door de JOGG-regisseur
Verantwoordelijke	JOGG-regisseur, Gezonde School adviseur, Sportcoach en Brede school coördinator.
Planning dataverzameling	In december 2018, 2019 en 2020 bovenstaande tabel aanvullen met activiteiten per schooljaar.

8. Docenten, pedagogisch medewerkers en andere opvoedkundigen worden in overleggen door de JOGG-regisseur allemaal gestimuleerd om structureel en incidenteel met de JOGG gezondheidsthema's (bijv. stimuleren water drinken) aan de slag te gaan. In de periode 2018-2020 zijn per jaar minimaal 6 overleggen met docenten, pedagogisch medewerkers of andere opvoedkundigen.

Wat is gedaan in JOGG fase 1/Huidige situatie

- Onderzoek ouderbetrokkenheid onder kinderopvangorganisaties in 2014/2015
- Drinkwaterweek onder kinderopvangorganisatie in 2016/2017 en 2017/2018
- 5 B-fit organisaties waarmee er sinds 2017 structureel werkgroep overleggen zijn met de brede school coördinator.
- Gezonde school werkgroep overleg op het Staring college (per kwartaal)
- Gezonde school overleg Nettelhorst in 2016/2017

Doelgroep	0-19 jaar
Inspanning JOGG fase 2	Per kwartaal een Gezonde school overleg op het Staring college. Gezonde school overleg Vennegotte in 2018 (voor vignet) Gezonde school overleg Prins Hendrikschool in 2018 (voor vignet) Overleggen B-fit organisaties Overleggen op basisscholen
Bewijs	Aantal overleggen dat heeft plaatsgevonden met docenten, pedagogisch medewerkers of andere opvoedkundigen
Methode	Proces monitoring door de JOGG-regisseur
Verantwoordelijke	JOGG-regisseur, Gezonde school adviseur.
Planning dataverzameling	Per kwartaal bijhouden in proces monitoring

9. Tenminste 5 scholen hebben in 2020 een Gezonde School Vignet op het gebied van Voeding en Sport & Bewegen

Wat is gedaan in JOGG fase 1?

- Gezonde school Staring college op thema voeding
- Gezonde school Nettelhorst op thema voeding

Huidige situatie

- 2 scholen met een Gezonde school vignet

Doelgroep	Basisscholen en voortgezet onderwijs
Inspanning JOGG fase 2	In gesprek met scholen omtrent Gezond beleid i.s.m. Gezonde school adviseur.
Bewijs	Aantal scholen met een Gezonde School Vignet
Methode	Aantal uitgereikte vignetten door Gezonde School
Verantwoordelijke	JOGG-regisseur i.s.m. Gezonde school adviseur en Brede school coördinator.
Planning dataverzameling	Aantal Gezonde scholen 2017 t.o.v. aantal Gezonde Scholen 2020. Aantal wordt gemeten in 2020.

10. Minimaal 5 kinderopvangorganisaties (waar mogelijk meerdere locaties) hebben in de JOGG-periode een programma geïmplementeerd gericht op een gezonde leefstijl van de kinderen, waarbij getracht is dit een structureel karakter te geven. Het eten van fruit, het drinken van water en gratis bewegen heeft hierin expliciet aandacht.

Wat is gedaan in JOGG fase 1?

- Onderzoek ouderbetrokkenheid onder kinderopvangorganisaties
- Sinds 2017 zijn er 5 B-fit kinderopvangorganisaties die aan de slag gaan met programma's omtrent gezonde leefstijl.

Huidige situatie

- 5 Kinderopvangorganisaties doen mee met het B-fit programma.
- Kindercentrum.nl is beleidsmatig aan de slag gegaan omtrent een gezonde(re) leefstijl binnen de organisatie.

Doelgroep	Basisscholen en voortgezet onderwijs
Inspanning JOGG fase 2	In gesprek met scholen omtrent Gezond beleid i.s.m. brede school coördinator.
Bewijs	Aantal kinderopvangorganisaties met een structureel programma gericht op gezonde leefstijl
Methode	Proces monitoring door JOGG regisseur
Verantwoordelijke	JOGG-regisseur i.s.m. Gezonde school adviseur.
Planning dataverzameling	Aantal organisaties 2020 t.o.v. aantal organisaties 2017 Meten eind 2020.

11. Euro-fittest wordt door de groepen 6 van alle 15 basisscholen vanaf schooljaar 2018/2019 jaarlijks afgenomen. Daarnaast is het streven om zoveel mogelijk groepen 5, 7 en 8 te laten participeren met de euro-fittest.

Wat is gedaan in JOGG fase 1?:

- 7 van de 16 scholen deden mee in schooljaar 2015/2016
- 15 van de 16 scholen deden mee in schooljaar 2016/2017
- 10 van de 15 scholen deden mee in schooljaar 2017/2018

Huidige situatie

- 10 scholen doen mee met de fitklasse in het huidige schooljaar 2017/2018

Doelgroep	Bovenbouw basisonderwijs groepen 5, 6, 7 en 8
Inspanning	I.s.m. de GGD overleggen hoe we de fitklasse borgen binnen alle scholen.
Bewijs	Aantal scholen (en de klassen) waar de Eurofittest wordt afgenomen
Methode	Proces monitoring door JOGG regisseur
Verantwoordelijke	JOGG-regisseur, GGD, Sportcoach, Brede school coördinator.
Planning dataverzameling	Aantal deelnemende groepen 2020 t.o.v. aantal deelnemende groepen 2017. Einde van elk schooljaar wordt er bijgehouden/gemeten hoeveel scholen en groepen er mee doen.

12. Kinderen of groepen van kinderen (bijv. een hele schoolklas) die slecht scoren op (onderdelen van) de euro-fittest krijgen een interventie aangeboden om hun vaardigheden op deze slecht scorende onderdelen van de euro-fittest te verbeteren.

Wat is gedaan in JOGG fase 1:

- Pilot beweegimpuls door Stichting Welzijn Lochem op één school.

Huidige situatie

- Groepsleerkrachten worden geïnformeerd over de uitkomsten en geadviseerd hoe ze er binnen de gymles mee aan de slag kunnen.

Doelgroep	Bovenbouw basisonderwijs groepen 5, 6, 7 en 8
Inspanning	Beweegimpuls in overleg met SWL en gemeente Lochem afstemmen omtrent subsidie.
Bewijs	Aantal kinderen/groepen dat slecht scoort op (onderdelen van) de Eurofittest Aantal kinderen/groepen dat naar aanleiding van een slechte score op (onderdelen van) de Eurofittest is doorverwezen naar een interventie Aantal kinderen/groepen dat is doorverwezen naar een interventie en ook daadwerkelijk heeft meegedaan
Methode	Rapportages resultaten Beweegimpuls en Euro-fittest.
Verantwoordelijke	JOGG-regisseur, GGD, Sportcoach, Brede school coördinator, Gemeente Lochem.
Planning dataverzameling	Planning om in schooljaar 2018/2019 de eerste deelnemende scholen een beweegimpuls te geven. Eind 2018 meten of er daadwerkelijk een interventie is. Eind van elk schooljaar wordt gemeten hoe de deelnemende groepen hebben gescoord op de euro-fittest.

13. Gedurende de JOGG-periode hebben minimaal 3 sportverenigingen een Team:Fit certificaat. Zij hebben minimaal de status 'brons'. Het streven is om in 2020 naast 3 certificaten ook 3 sportverenigingen enthousiast te krijgen om met Team:Fit aan de slag te gaan.

Wat is gedaan in JOGG fase 1/Huidige situatie

- Geen sportkantine met een vignet.
- Uit onderzoek blijkt dat er een aantal sportverenigingen aan de slag wil met het assortiment van de kantine. 36 (omni-)verenigingen hebben meegedaan met een onderzoek omtrent gezonde(re) sportkantine.

Doelgroep	Sportverenigingen met een kantine 4 tot 19 jaar en hun ouders
Inspanning JOGG fase 2	In gesprek gaan met de sportverenigingen i.s.m. de Team:Fit Coach.
Bewijs	Aantal sportverenigingen met een Team:Fit certificaat (evt. onderverdeling in gradaties) Aantal sportverenigingen met interesse om met Team: Fit aan de slag te gaan
Methode	Vereniging heeft een bronzen, zilveren of gouden status behaald van de Gezonde Sportkantine. Het aantal verenigingen kunnen we achterhalen bij Team:Fit die de certificaten uitreikt.
Verantwoordelijke	JOGG-regisseur en Team:Fit Coach.
Planning dataverzameling	Aantal Gezonde sportkantine 2020 t.o.v. aantal Gezonde sportkantine 2017. Meten/navragen in 2020 bij Team:Fit.

Randvoorwaarden

14. Politiek-bestuurlijk draagvlak

Voor politiek-bestuurlijk draagvlak is het streven om te voldoen aan onderstaande randvoorwaarden:

- Het college van B&W en de gemeenteraad worden jaarlijks geïnformeerd over JOGG.
- Wethouder en burgemeester worden actief betrokken bij JOGG-campagnes.
- De direct betrokken beleidsmedewerker en de JOGG-regisseur overleggen met verschillende beleidsterreinen omtrent de fitheid en (preventie) van overgewicht onder kinderen en hun omgeving. Het streven is dat beleidsmedewerkers vanuit hun eigen discipline actief betrokken zijn bij de lokale JOGG-aanpak. Andere beleidsterreinen hebben JOGG/Gezondheid opgenomen in hun beleid, waarbij beleidsmatige inbedding het uiteindelijke doel is.

Wat is gedaan in JOGG fase 1/Huidige situatie

- Startbijeenkomst JOGG
- Plan van aanpak Fase 1: collegevoorstel
- Jaarbeeld voortgang 2015 gedeeld met college van B&W en gemeenteraad
- Jaarbeeld voortgang 2016 gedeeld met college van B&W en gemeenteraad
- Meerdere interne overleggen met beleidsmedewerkers
- Diverse momenten wethouder betrokken bij activiteit JOGG (Buitenspeelcampagne, Schoolontbijt, Sportdag etc)

Doelgroep	Burgemeester en wethouder (a,b); Beleidsmedewerkers (c)
Inspanning JOGG fase 2	Brainstormsessie met diverse beleidsmedewerkers voor input JOGG in mei 2018 (c) Minimaal 1 keer per jaar overleg met de Wethouder Wethouders en burgemeester uitnodigen voor de opening van de buitenspeelcampagne, Sportdagen en andere grotere evenementen(a,b)
Bewijs	Aantal keer per jaar dat college en B&W zijn geïnformeerd over JOGG. Aantal keer dat de wethouder en/of burgemeester bij JOGG-campagne betrokken zijn geweest (a,b) Aantal overleggen dat heeft plaatsgevonden met beleidsmedewerker Sport en beleidsmedewerker Volksgezondheid. (c)
Methode	Proces monitoring door JOGG regisseur
Verantwoordelijke	Beleidsmedewerker Sport en JOGG-regisseur.
Planning dataverzameling	Elk kwartaal houdt de JOGG regisseur de gegevens bij.

15. Publiek-private samenwerking

- Met de GGD worden de afspraken omtrent de samenwerking euro-fittest geborgd.
- Met het bedrijf Friesland Campina worden meerjarige samenwerkingsafspraken gemaakt in de vorm van mensen, middelen, munten, massa en/of media. Denk hierbij aan ondersteuning van campagnes op scholen of kinderopvang, opzetten van speeltuinen of het financieel ondersteunen van een traject als ZorgSamen.
- Het aantal partners dat actief betrokken is bij JOGG groeit ieder jaar.
- Het streven is om elk kalenderjaar activiteiten rondom vitaliteit te ondernemen richting medewerkers en bij partners of gebruikers.

Wat is gedaan in JOGG fase 1/Huidige situatie:

- Er zijn afspraken met de GGD omtrent de euro-fittest, maar deze zijn nog niet voldoende geborgd voor een goede structurele samenwerking.
- Met Friesland Campina zijn eerder mogelijkheden besproken voor een financiële bijdrage aan JOGG-Lochem.
- Er is incidenteel gesponsord door verschillende bedrijven zoals Albert Heijn Lochem.

Doelgroep	Zie netwerkanalyse
Inspanning	Opnieuw contact leggen met Friesland Campina Andere gebruikers uit de netwerkanalyse benaderen.
Bewijs	Aantal netwerkpartners waarmee samen wordt gewerkt.
Methode	Proces monitor door de JOGG-regisseur en updaten netwerkanalyse
Verantwoordelijke	JOGG-regisseur
Planning dataverzameling	Elk kwartaal houdt de JOGG regisseur de gegevens bij.

16. Sociale marketing

- Kinderen en jongeren van 0 t/m 19 jaar, hun ouders en opvoedkundigen worden betrokken bij de ontwikkeling van campagnes en de keuze van activiteiten/interventies.
- Er wordt onderzoek gedaan onder sportverenigingen over o.a. het welbevinden van de jeugdleden.

Wat is gedaan in JOGG fase 1/Huidige situatie:

- Onderzoek ouderbetrokkenheid bij kinderopvangorganisaties.
- Onderzoek onder kantinebeheerders en sportverenigingen omtrent Gezonde(re) sportkantine.

Doelgroep	Kinderen en jongeren van 0 t/m 19 jaar en hun ouders
Inspanning	Onderzoek onder jeugdleden van sportverenigingen met als onderwerpen o.a. leefstijl van de jongeren, hun sportdeelname en plezier in sporten.
Bewijs	Aantal respondenten van het onderzoek
Methode	Onderzoek onder jeugdleden van alle sportverenigingen omtrent hun leefstijl, sportdeelname en plezier in sporten
Verantwoordelijke	JOGG-regisseur en Sportraad Lochem
Planning dataverzameling	Schooljaar 2018/2019

17. Verbinding preventie en zorg

- De werkgroep VPZ wordt gecontinueerd om signaleringen, diagnostiek, behandelingen en effecten van ZorgSamen verder te ontwikkelen. De werkgroep overlegt minimaal 3x per jaar.
- Er is in de komende JOGG-fase meer duidelijk over de financiële borging van ZorgSamen.
- De plannen in het VPZ-document worden in de periode 2018-2020 omgezet in concrete acties

Wat is gedaan in JOGG fase 1/Huidige situatie:

- Er is een werkgroep VPZ opgericht.
- Er is een VPZ-werkdocument opgesteld.

Doelgroep	Zorgprofessionals, scholen, kinderopvangorganisaties
Inspanning	Uitvoering geven aan de ideeën van de werkgroep. VPZ-werkdocument aanpassen voor JOGG fase 2.
Bewijs	Samenwerkingsafspraken in de gemaakte notulen
Methode	Notulen en VPZ-werkdocument
Verantwoordelijke	VPZ-werkgroep
Planning dataverzameling	Doelen uit het VPZ-document meten en evalueren in 2020 met de VPZ-werkgroep.

18. Wetenschappelijke begeleiding en evaluatie

De JOGG-aanpak wordt gemonitord en geëvalueerd op proces en effect:

- Ieder kwartaal wordt de procesevaluatie (activiteitenmonitor) en kwartaalrapportage bijgewerkt door de JOGG-regisseur.
- Cijfers van de euro-fittest (fysieke fitheid, BMI) worden jaarlijks verwerkt, geanalyseerd en besproken met de groepsleerkrachten.
- Cijfers van de GGD op het gebied van overgewicht, voeding en bewegen worden jaarlijks verwerkt, geanalyseerd en besproken met de JOGG-regisseurs en beleidsmedewerker JOGG.

Huidige situatie

- Er is een 0-meting voor de doelstellingen.
- Elk kwartaal is er procesevaluatie gedaan in JOGG Fase 1.
- Meest recente cijfers van de Kindermonitor (2018) en EMOVO (2016).

Doelgroep	-
Inspanning	Per kwartaal een procesevaluatie. Elke 4 jaar cijfers worden door de GGD de cijfers van de Kindermonitor en EMOVO bekend gemaakt. Jaarlijks wordt op alle basisscholen de euro-fittest afgenomen.
Bewijs	Resultaten euro-fittest, cijfers ten aanzien van de gedragsdoelen en de procesmonitoring

Methode	Euro-fittest, Kindermonitor, EMOVO en procesmonitoring
Verantwoordelijke	JOGG-regisseur, Sportcoach en GGD.
Planning dataverzameling	Euro-fittest gebeurt jaarlijks, Kindermonitor en EMOVO om de 4 jaar en de procesmonitoring elk kwartaal.

BIJLAGE 4. RESULTATEN KINDERMONITOR 2017 GEMEENTE LOCHEM

	Leeftijdsgroepen	Eefde (PC 7211)		Gorsel (PC 7213)		Gorsel e.o. (PC 7211 & 7213 t/m 7218)		Buitengebied Lochem (PC 7241)		Lochem (PC 7242)		Barchem (PC 7244)		Laren (PC 7245)		Gemeente Lochem	
		2013	2017	2013	2017	2013	2017	2013	2017	2013	2017	2013	2017	2013	2017	2013	2017
<i>Onderzoekjaar</i>		2013	2017	2013	2017	2013	2017	2013	2017	2013	2017	2013	2017	2013	2017	2013	2017
<i>Aantal respondenten (n)</i>		87	43	72	22	264	143	170	128	110	94	36	28	84	41	671	438
kind beweegt minimaal 7 uur per week	4-12 jaar	87%	70%*	80%	-	87%	79%*	86%	85%	79%	80%	86%	-	89%	71%*	86%	81%
kind zit dagelijks minder dan 2 uur achter een beeldscherm	2-12 jaar	66%	78%	74%	-	68%	75%	70%	72%	71%	60%	66%	-	57%	86%**	67%	70%
kind eet dagelijks fruit	0-12 jaar	61%	83%**	40%	-	53%	73%**	58%	69%*	64%	69%	100%	-	49%	82%**	56%	72%**
kind eet dagelijks groente	0-12 jaar	43%	44%	56%	-	50%	49%	52%	48%	37%	49%*	33%	-	37%	55%**	47%	49%
kind drinkt dagelijks maximaal 2 zoete drankjes	0-12 jaar	74%	89%*	68%	-	67%	79%**	74%	82%	63%	77%**	83%	-	63%	70%	67%	77%**
kind drinkt dagelijks water	0-12 jaar	!	73%	!	-	!	70%	!	65%	!	71%	!	-	!	69%	!	68%
* significant verschil met 90% betrouwbaarheid (p < 0,1)																	
** significant verschil met 95% betrouwbaarheid (p<0,05)																	
! Deze vraag is in 2017 voor het eerst opgenomen																	
NB. Bij kleine aantallen (n=30-50) zijn de percentages in rood weergegeven; deze zijn minder betrouwbaar. Bij hele kleine aantallen (n<30) zijn geen percentages weergegeven.																	
NB. Voor de afzonderlijke postcodes 7213 t/m 7218 zijn geen resultaten weergegeven i.v.m. te lage aantallen.																	